

ივერია

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფალისი.

ბაჟითის დასაბარებლად:
და განცხადებათა დასაბუჯად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვ.
გამარჯ. საზოგადოების კანცელარიის.
ფასი განცხადებისა:
ჩველსებრივი სტრატეგია პირველ ვაგონულზე—
16 კაპ. მეორეზე—8 კაპ.

ბაჟითი ლ. ა. ს.

თვე	მან.	კ.	ლ.	მან.	კ.
12	10	—	6	—	6
11	9	50	5	—	5 50
10	8	75	4	—	4 75
9	8	—	3	—	3 50
8	7	25	2	—	2 75
7	6	50	1	—	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაფრი.

„ივერია“

გამოვა 1895 წელსაც
იმავე პარობაჟით, როგორც წინადა.

გამითის დამარება შეიმდგება შემდეგის ადრესით:

ტფალისი,

„ივერია“ რედაქციის

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

„ჭრთავლეთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას,
სასახლის ქუჩა, ბანკის ქარვალა.

საფოსტო ადრესი:

ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

რუსეთის ციხისგან და-
ზღვევითი საზოგადოება ამით სა-
ყოველთაოდ აცხადებს, რომ პეტრე
ალექსანდრეს ძე კობილიანსკის აღ-
გილზედ, რომელიც ამ საზოგადოე-
ბის ავტორიტეტით იყო ქ. ბათუმისა და
მის მიდამოსთვის დანიშნული, და-
ინიშნა აზნაური ვლადიმერ მიხეი-
ლის ძე ოივესკი-ხოზრასი, რომლის
ქანტარია იყო ა. ნ. თაბორა-
ვის სახელზე სასტუმრო „ივერია“-
ლის ქვეშ. (3-10-25-2)

იუწყება: შინაგან საქმეთა სამინისტრო
ამ ეხმად შუამდგომლობს ნება-რთა-
აილოს, რომ თავად ერისთავს თავი-
სის განზრახვის შესრულება შეე-
ლოსო.

გუმონი საღამოს ნაშუადღევს
4 საათზედ პეტერბურგიდან ტფი-
ლისში ჩამოვიდა კავკასიის მთავარ-
მართებელი ს. ა. შერემეტევი.

ამ დღეებში ტფილისში ჩამო-
ვიდა რამდენიმე ქართველი მაჰმადი-
ანი აქირა, ზეგან-მაჯახლიდგან. ამით
ისურვეს ქართულს ენაზედ წირვისა
და გალობის მოსმენა და სხვათა შო-
რის, მაჯახლეშა ოსმან-აღა ტყე-
ბორიძემ 7 დეკემბერს, კალაუზნის
ეკლესიაში ნახა ქართული წიგნი და
გალობა, სადაც გალობდნენ სათავად-
აზნაურთა სასწავლებლის მოსწავლე-
ნი. ეკლესიაში შესვლისთანავე მა-
ჯახლედი გაოცდა, როცა თავის
სამშობლო ენაზედ ლოცვები მოეს-
მა, ხალხში იყო ვიწვი და მწუხარება.

ახალი ამბავი

როგორც უკვე უწყის ჩვენმა
საზოგადოებამ, თ. ნ. გ. ერისთავმა
შესწირა ქართველ თავად აზნაურობ-
ას, სამეურნეო სასწავლებლის გასა-
მართად, 1,000 დღესტ. მამული დღე-
თის მამარის, სოფელ ოძისში. „Нов“

ფელეტონი

„რა შარავნია?“
I
საშინელი ზმთარია... თოვლი მუ-
ხლამდის არის... ქარც წუწუნებს,
თითქო შინ შემოსვლის ხმებს
ვისმეო, მაგრამ რადგან თხოვნას არ
უსრულებენ ვადაქრის შარა გზა-
ზედ, იტაცებს თოვლს პაერში, ბტ-
რიალებს კარგა ხანს, რომ შემდეგ
გაჯავრებულმა სახლის ფანჯრებს შე-
აყაროს... ს. თ.—ესაქც ეშინიანთ ამ
გვარ ქარის ქვეყისა... ჩაუკერნათ
ფანჯარ-კარები და მოსდგომიან თბილ
ზუხრებს... ძალღებოცი ჩაჩუქებულ-
ლან: მათაც უპოვინათ თბილი ოლა-
კა, თავი ფეხებითა მიუტანიათ და
ისე დაუძინათ... ყველაგან სირუ-
მეა... მთელი სოფელი თეთრ სუ-
ღარას ქვეშ არის დაბარხული...
მაგრამ ავერ შორიდგან გამოჩნდა
თბილ პალტოში გახვეული სრული,
კრტა ქალბრა შერთული კაცი...
კრტა მოშორებით მოსდევდა გაზ-
დარ-განმდარი, ნაბად წამოსხმული
ფერშალი ოსები...
— კიკო, კიკო, დიდაც ერთად წა-
ვიდეთ... კიკო მოტრიალდა და შე-

„დგ... ეს კიკო“ გახლდათ ს. თ.—
„ადღევაცაი?“
— სხვა, კაცო, როგორა ხარ? შე-
ეკითხა იოსებმა დიმიტის კიკოს, რო-
ცა მოუახლოვდა და ხელი გაუწოდა
ჩამოსართმევად...
— რა მიკარს, ეცხოვრობ; შენ
როგორა დგები? მიუღო კიკო...
— რა საკითხია ჩემი ამხი? სხვა
შენი საქმეები როგორ არის? მა, გრა-
შები ხომ არ გაკლდება?
— შენგან არ მიკარის? „ადგო-
კაცს“ თავის დღეში გროშების შამო-
აკლდება? აი ეს იყო ეტლა ერთი
მდიდარი ქისტა „მაკვერე“. ერთ სულ
უბრალო საქმეზედ, ორი ოღორა ერ-
ბო და ერთი კარგი ძროხის ვეჭვილი
ჩამოვართვი; ხეალ ქისტეთში მივი-
ვარ, ძალიან-კი ცივა, მაგრამ ხომ
იცი, საქმეა.
— აბი, შე „პლუტო“ შენა, განა
მაგრეც იქნება, კიკო? სირცხვილი
არ არის? სინდისის რაღა პასუს აძ-
ლევ?
— ეჰ, ახლა ნატაციები დაიწყე!
შენმა თავის მზემ, შენ-კი ცხვირს
ზევით იტოლებ, თუ მეტი ქონება
მოგვ-კი ვინმემ?
— არა, ერთი ეს მითხარი, მაგ
საკოდვებს რომ ასე უღმერთოდ
ქლავრულად და გიბეს იტენვ, რა

შეკმენა და ნაღვლიანია სიტყვა: ეს
რა მოგვსვლია, როგორ დავლულ-
ვართ, როგორ მოგვესო ქართულს
ენაზედ ლოცვა და შწინდობა...
უბედურები ვყოფილვართ, მოწყვეტი-
ლი ჩვენს დედა-ენაზედ ლოცვას, წირ-
ვასა და მწაგნობარობას. დიდად
სწუხს იგი, რომ მაჰმადიანთა ჯგეფ-
ებში ქართულს ენაზედ აბ სრულ-
დება ლოცვები და ხალხს არაფერი
ემსისო. ქართული ენაზედ იგი მო-
ეწონა, რომ განცხადდა, ვიდრე
აქ ვიქნებოთ, სხვა მაჰმადიანებთან
ერთად ვივლით იმ ეკლესიებში, სა-
დაც-კი წირვა-ლოცვა ქართულს ენა-
ზედ იქნებაო.

ფოთი. ბ-ნ ლ. ყრუაშვილის მე-
ცადინეობით ქალაქის ხმოსნებმა გარ-
დასწყვიტეს აქაურ სამოქალაქო
სასწავლებელში ქართულის ენის
სწავლება შემოიღონ. სასწავლებ-
ლის ზედამხედველმა ბ-ნ პლო-
ხორტიყიამც სრული თანხმობა გა-
მოაცხადა და სიტყვა მეც იმ აზრისა
ყარ, რომ ქართულის ენის სწავლება
ყოფილად საჭიროა. ამ საგნისთვის
ქალაქმა თვეში სამი თუმანი გადასლა.

ნავთლები: კვირას, 4 დეკემ-
ბერს, აქ დღეობა იყო. წირვაზედ
დიდ ძალი ხალხი დესწრო. გზა ზემო
წმ. ბარბარის ეკლესიიდან ქვემო
მთელი დღე ხალხით იყო მოვსე-
ლი. ზემო წმ. ბარბარის ეკლესიაში
სწორა მიმა მადლ ყოფილდ უსამ-
ღვდელოესობამ საქართველოს ექსარ-
ხოსმა ელიდინობა და თითქმის ყვე-
ლა ასამაღლებლებს ქართულად ამ-
ბობდა.

„შე კედ გინდა, ვისთვის ინახავ?
ცოლი შენ არა გყავს და შვილი.
ერთი მოხუცებული მამა გყავს და
იმას შენი არა უნდა რა; სანამ ცო-
ცხლოა, იმას არა მოაკლდება მა-
მოკვდება და სამარხი არ დატვირ-
დება... ძმები გყავნან და ისინი კი
შენგნით მოპოვებულის ფულით
ცხოვრებს არ დიწყებენ, იმიტომ
რომ ისინი ყოველთვის შენი წინა-
აღმდგენი იყვნენ და იცან რა ხე-
ლობით და რა გზით ისუქენ ჯი-
ბეს...
— მოიცა, მოიცა და... კიკომ
შეუა გზას ოსები შეაყენა. შენ რომ
მაგრე ილაპარაკო, ოჯახი აგაშინდ-
ება, შენმა თავის მზემ! მის ლაპარა-
კომ? თუ გინდა მეცნიერულად და-
გებტყიკო, რომ ამ ქვეყანაში ბრძო-
ლა არსებობისთვის და ბრძოლის
ერთი მეორეც უნდა შევაბოთ, თუ
უნდა ყეოლიად და თბილად იცხოვ-
როს. აი, წაიკითხე მეცნიერ დარგი-
ნის თეორია! მაგრამ შენ რა იცი!
მე რომ ესწავლობდი მაშინ წავეი-
თხე და მას აქეთ იმ აზრზედ ვარ,
რომ ყველას უნდა ებრძოლო და
დღე ვინც უსუსტია, ამ ბრძოლაში
მოკვდეს...
— არა, ძეო, ეგ დარგინი არ წა-
მიკითხავს, მაგრამ, თუ რასაც შენ

ქუთისის ქალაქის ხმოსნებს ვადა-
სწყვეტიათ მისცენ ბ-ნ ნ. ი. გამრე-
კელს და კ. ს. მესხს დასაზღვევის
პრემიის ფულიდგან 3500 მ. გარ-
და 50 მ. რომელიც საბჭომ უნდა
მისცეს იტალიელ მხატვრებს, რადგან
იმთავ ზარალი მოუვიდათ თეატრის
დაწვისა გამო. (ნოვ. ობ.)

ტფილისის გუბერნიის სახელმ-
წიფო ქონებათა მმართველობას და-
სწყვიტა იმის შესახებ, რომ
გამოვიყენოთ და ვისარგებლოთ
ის სამკურნალო წყაროები, რო-
მელიც იმყოფება ახალციხის მაზრაში,
სოფელ კოკოველსა და ოსკარის გვე-
რდითა. ეს წყაროები მტკვრის მხლო
მდინარის და აქამდელ სრულიად უზ-
მარებლად და უსარგებლოდ იყო. ამ
წყაროების ახლო-მახლო მკვებებ-
ნი, სამკურნალოდა სთვლიან და ყო-
ველ წლივ მრავალი ავადმყოფი მიდის
უქონლობა ძალიან ავიწროვებს ავა-
დმყოფებს. ამ სულ ცის ქვეშ უნდა
გაატარონ მთელი ზაფხული, ან თა-
ვისმორვე გამოართვონ ფენატურებში.
იქნებოდა არავის არ მოსდის აქამდის
იჯარით მიინც გასცეს ეს წყლები,
რომ გამართონ რაიმე თავ-შესაფარი.
ამის შესახებ სახლმწიფო ქონებათა
მმართველობა ამირებს, დაეკითხოს
კავკასიის საქმიო მმართველობას და
რითიმე გადაწყვიტოს ამ წყაროების
განკარგების საქმე.

ურსუკა, კანასი, სხმატი,
მეფურია ომხანსი;
მე გული მიყვანს ქალისა,
გული სათნო და წვეკანა,
გული გულისთავს მტარაფლი,
შრბათა ალქისანსი
დ. მახანელი

ქორეპოეტიკა

სოფ. შემოქველი (ოზურგეთის
მაზრა). ჩვენი სოფლისთანა კარგი
პაიანი მიწა მთელი მთელს კავკასიაში
ძალიან იშვიათად თუ მოიპოვება.
იგი ნამდვილი საგაგაო ადგილია და
ყოველწარის ავადმყოფისთვის მარ-
გებელი. ავადმყოფს ექმი ურჩევს
ხალხში, რომ სოფ. შემოქველის პა-
ეის მიმართოს.
მაგრამ რას ეზნობი, რომ ეს ბუნე-
ბის სიუხვე ვერ გამოვიყენებოთ—
ხალხი მიინც ისევე ღარიბია და გაუ-
ნათლებელი. ერთად ერთი სასწავ-
ლებელი ვეცქეს და იმისი საქმეც რი-
გინად ვერ მიდის. ჩვენი სურვილი
ის არის, რომ ეს ერთ-კლასიანი სა-
სწავლებლო ორ-კლასიანად გადაეკ-
თლეს და ამისთვის მიმართოს დაბ-
მარება საჭირო. ამასთანავე აქვე უნ-
და აღნიშნოთ, რომ სოფ. შემოქ-
ველის მონასტერი, რომელიც უსო-
ფარ დროს არის ავადმყოფი, თანდთან
ძველდება და იქცევა, მაშინ როდ-
ესაც ეს მონასტერი დიდმნიშვნელო-
ვანია და ბევრი სიმდიდრე მოგ და-
უტული. მაგალითად, ერთი სამიტრა-
პოლიტო მიტრია, რომელიც ათას
მანეთად არის დაფასებული. აგრეთ-
ვე ერთი ძალიან ძვირფასი ოქრო-
არის ამ მონასტერში და სხვა ოქრო-

და თავჩაქინდრული გაუღდა გზას.
კიკო ადგოკატობდა ს. თ.—ში და
ბევრი კლიენტებიც ჰყავდა... მთე-
ლი მთის ხალხი, ფშავლები და ხე-
ლურის სოფლ მასთან მიდიოდა, თუ
რამე საქმე „სასულთა“ უხდებოდა...
კიკოც ნელ-ნელა ალოგვდა მთის
ხალხის სიმდიდრეს თავის „ადგოკა-
ტურ“ გაუმართავ ჯიბეში... გავიდა
ხუთი თუ ექვსი წელიწადი და კიკო
გასულდა... ბევრი საქმეები მოახდინა
ს. თ.—ში: ბევრი კაცი მოაპაძა, ბე-
ვრ კალი გააუპატიურა... აი ამავერ
ცხოვრებაში იყო კიკო და ბოლომ-
დარ ასე იქნებოდა, თუ რომ ერთი
განგმობდა არ შეეცვალა კიკოს
მოქმედება... საზოგადოდ იმ თავი-
დგანვე აქამოდის ფშავ-გესურთ და
ქისტებს დიდი უკმაყოფილება და
შუღლი აქეთ ერთმანეთში, ასე რომ
ს. თ.—ს სამმართველოში მოქმედებ-
ლოდ ფშავ-გესურთ და ქისტების
საქმე ირჩევა. კიკო ყოველთვის
ფშავლების მხრივ იყო და სწორე
უნდა თქოს კაცმა ბევრ საქმეს
ავგბდა და ბევრსაც იგებდა. ასე
რომ ბევრი მომდღერავი ჰყვან-
და ბევრი მდიდარი მოლოცი... მა-
გრამ ისიც უნდა ვთქვათ, რომ ვი-
საკი გამართობდა, ტყავსაც გა-
აძრობდა ხოლმე.

ნაწახმობანი

რად მინდა ქალი ღამასი,
ბორბოც, ავა ზნანსი,

უცნაოეი

აღმოსავლეთის ომი. როგორც მანჯურიადგან იუწყებიან, იაპონელებს ჯერ-ჯერობით მუდგუნდენ იერიშის მიტანისათვის თავი დაღუნდნენ ბოლო, რადგანაც ზამთრის უამინდობის გამო დიდი გაჭირვება აღვით თურმე. სასტიკი ყინვა - სიცივეები (30° ნული ქვევით) და საშინელი გრივობები ადგილობრივ მკვიდრთა ცილს უშუარებს, არამც თუ სანდრო მოქმედებს განგრძობა შესაძლებელია იყოს, ნამეტნავად იაპონელებისათვის, რომლებიც ზომიერ პავის არიან შეტყულები. იმ ჯარის ერთი ნაწილი, რომელიც მუდგინებდა მთელს, და სიცივეს გამოსწავლილი, და იხვევდას გამოსწავლილი, აქ მონათლა სი ურის ქალი, მაგრამ ჯერის-წინა იყო მოუხდა, რადგანაც საბუთების ქაღალდები გაჭარბნოდა პირველ ცოლის სახლში, როდესაც იგი უკანასკნელად გამოიხიზა. იმას ეყო ეგონა თურმე, რომ ცოლმა მომპარა, და დაბრუნდა კიშინვეში, წაიყვანა რამდენიმე ჯარის-კაცი, შეიკრა ცოლის სახლში, გამოიტაცა საბრალო ქალი, მიიყვანა თავისი ახანავისას, სადაც ათი კონა წყებულა* ჰქონდა მომპარებულად, გააწვევინა და ორასჯერ დააკერვეს ნაცარ-ტუტაში ამოვლებული წყებულა*. ადვილად წარმოსადგენია, რა სატანჯველი ჩაიგარდებოდა უმეღერი ქალი, საწოლი და კედლის ხილით შეიღება თურმე. ყვირილზედ სახლის პატრონმა ქალის დედ-მამას შეატყობინა, მაგრამ როდესაც სახლში შესვლა დაიპირეს, მოსმასხურებმა გარედ გამოარქეს. ამ ამავის გამო ყმაწვილი კაცი გაუტ-გაბატაში დაამწყვდევს უწყსო მისათვის, სადაც თავისი ცოლი თან წაიყვანა და კვლავ ტანჯავდა. მხოლოდ და სისის დღის შემდეგ როგორც იყო, გააგდებინეს ხელიდან ცოცხალ-მკვდარი ქალია*.

ყმაწვილი კაცმა გადაწყვიტა ახლად გავრდაწერილი ცოლის განშორება და ახლა ურის ქალი შეეკრიბა. დაუწყო თურმე ცოლის ტანჯვა: ყოველთვის გავლემოლი მიადიდა და დღეს უშუარებდა. ქალმა ვეღარ მოიპოინა ამდენი შეურაცხება და დედ-მამას მისწევინა, მომეპატრონეთ, მომპოროთ ამ კაცსა. დედ-მამაც მართლად ჩამოვიდნენ ოდესღაც და ქალი წაიყვანეს.

ამათვედ უფრო ადრე ყმაწვილი კაცი მივიდა კიშინვეში. ცოლის სახლით მდღელს კურბერტს წერილი გაუგზავნა და გამოართვა თავისი ცოლისა და თავისი სამსახურის საბუთის ქაღალდები, ისე-ვე, რომ ზედ ჯავარის-წერის ამავი არ იყო აღნიშნული, და ისევ ოდესისკენ გამოსწავლილი, აქ მონათლა სი ურის ქალი, მაგრამ ჯერის-წინა იყო მოუხდა, რადგანაც საბუთების ქაღალდები გაჭარბნოდა პირველ ცოლის სახლში, როდესაც იგი უკანასკნელად გამოიხიზა. იმას ეყო ეგონა თურმე, რომ ცოლმა მომპარა, და დაბრუნდა კიშინვეში, წაიყვანა რამდენიმე ჯარის-კაცი, შეიკრა ცოლის სახლში, გამოიტაცა საბრალო ქალი, მიიყვანა თავისი ახანავისას, სადაც ათი კონა წყებულა* ჰქონდა მომპარებულად, გააწვევინა და ორასჯერ დააკერვეს ნაცარ-ტუტაში ამოვლებული წყებულა*. ადვილად წარმოსადგენია, რა სატანჯველი ჩაიგარდებოდა უმეღერი ქალი, საწოლი და კედლის ხილით შეიღება თურმე. ყვირილზედ სახლის პატრონმა ქალის დედ-მამას შეატყობინა, მაგრამ როდესაც სახლში შესვლა დაიპირეს, მოსმასხურებმა გარედ გამოარქეს. ამ ამავის გამო ყმაწვილი კაცი გაუტ-გაბატაში დაამწყვდევს უწყსო მისათვის, სადაც თავისი ცოლი თან წაიყვანა და კვლავ ტანჯავდა. მხოლოდ და სისის დღის შემდეგ როგორც იყო, გააგდებინეს ხელიდან ცოცხალ-მკვდარი ქალია*.

ჩინი—ბერლინი; გრაფი მუსინ-პუშკინი—ვენსა და სტამბოლში; უფან-თელმუტუსი თავად იმერეთისა—როსტოვი; ჩერტოკოვი—პარიკსა და ლონდონში და სტან-მარლენი—კონსტანტინოპოლში. როგორც ამ ბოძებ, მოგზაურობა იმითია გამოწვეული, რომ ზემოხსენებულ სახელმწიფოებს აუწყონ იმპერატორის ნიკოლოზ II ტახტზედ ასეღის ამბავი.

— აი, რა შემძრწუნებელ ამბავს მოგვითხრობს გავითი Bee. Bee. აერო ფრიალ განათლებული და მშვენიერის მხედველობის კორნეტი ვილაკ ვ. განთქმული იყო თურქე თაყვისის დარღმინდობითა და ქალების აყვობით. როგორც ლამაზს ყმაწვილ კაცს, დიდი გავლენა ჰქონდა კიშინველ ქალებზედ. ერთს დღეს ამ კაცმა ბულგარზედ ერთი ლამაზი ქალი წახა თურმე და თავისი ამბავაგებში დაიქალა, რომ ამ ქალს უთუოდ დავიმორჩილებო. ბევრი სდია უკან, მაგრამ ქალის ვილაკ მინც ვერ მოახერხა. ბოლოს ვილაკ ნაცანობა გაიყრა. გაცნობის წყობიდან დაუწყო ამ ქალს არზიყობა და ეუბნებოდა, დედმამას თავი დაანებე და წამოხედე, მაგრამ ქალს მისილი ახალგაზრდა ქალი უცხადებდა. ამ უარის გამო ყმაწვილი კაცი უფრო გამძინვარდა და იქნა მისილი, რომ ქალის დედმამასთან მივიდა და გამოუცხადა, თქვენის შვილის შერთვა მინდაო. ქალის დედმამას სიხარულიდან თავბრუს დაესხა, რადგანაც ეს ყმაწვილი კაცი „არკიზი“ ეგონათ, არც აიღეს, არც დაიდეს და დასთანხმდნენ. მესამე დღეს ახლად გავრდაწერილი მოსმასხურებმა გარედ გამოარქეს. ამ ამავის გამო ყმაწვილი კაცი გაუტ-გაბატაში დაამწყვდევს უწყსო მისათვის, სადაც თავისი ცოლი თან წაიყვანა და კვლავ ტანჯავდა. მხოლოდ და სისის დღის შემდეგ როგორც იყო, გააგდებინეს ხელიდან ცოცხალ-მკვდარი ქალია*.

და ისეც მოახერხა. ვისიმე პატრიარქის სახელის შესაბამისად მოწვეულს პოვნა არ არის ძნელი არსად, ყველასა ჰყავს მტერი და მოშურნე. გამოძიებულმა, ნებით თუ უნებურად, სწორედ ასეთს მოწვევს მოპარათა. გამოძიების ქაღალდები კანონის მოთხოვნისათვის დაიწერა და ბრალდებული დაბრუნებულ იქნა. ყველა ამას ყური მოჰკრა პუბლიცისტმა ევ. მარკოვმა (ტელივის გინანზის დირექტორის ძმა არის), ადრე ამ საქმის შესახებ ლაპარაკი გავიდა და სთქვა, რომ ეტყობა ახალგაზრდა გამოძიებელი უნებურად შესცდა და მართალი კაცი ტყუილად ჩავსვა ციხეში. ამ ამბავს სამსახურთაში მივრეკი საქმიანობა, ის საქმე, რომ მარკოვს ბრალი დასდეს სხვისი პატრიარქის შეზღვევის, მიუეწილი წყობიდან აწვადეს და ბოლოს, რადგანაც ზემოთა ესთვეით, გაამართლეს ისიც და ის გავითიც, რომ მიმღწეაო თავისი წერილი დაჰყვედა.

ჩვენ რუსეთი ვართო, სთქვა თავის გამაძიებელ სიტყვაში ბ. მანის მარკოვმა: თავს ვერ ვიქებთ იმ გარემოებით, რომ დიდი უფლებანი გვქონდა მონიკეულობით, ისედაც მუდგინდით ვართ და თუ-დატყობინო, რაღა ის გვიანდა, რომ იქაც არ მოგვეცნება ხმის ამოღებისაო, სადაც სინიღისი გვაიძულებს ის უფლებანი მანც დავიკვათ, რომელიც შეგვჩინა. სწორედ მართალი სთქვა რუსეთის მწერალმა. თუ დასტამბული სიტყვა კვლავაც დენილი იქნება, როდესაც იქი ხმას აიმაღლებს სიხარულისა და სინიღისის დასაცვლად, მაშინ შეუძლებელი ვახდება ამ საზოგადოებრივ გარემოების ახალგაზრდებულ უბიწოდების იარაღის წესითი მოქმედება. და ეს ხომ, დაქვეითება იქნება როგორც საზოგადოებისთვის ისე სახელმწიფოსიც.

ვერცხულელებაც ბევრი მოიძიება. საუბერლად, ეს ტაბარი უყურადღებობა და დროუბული და არ იქნება ურიგო, რომ ვისიც ვერ არს—იზრუნოს იმის გასაუმჯობესებლად. ჩვენ და შენებურად, ამ ცოცხალ ხანს სოფ. სემიონოვს და აქარის შორის გავატყველი ვიყავნეს და ესლა ერთი-ერთანეთში მისვლა მოხვდა გვაქვს. პარათი, როგორც მოგვხსენებია, ჰართვლი მომპარა ნებით სახლობენ, რომელთაც ქართველური ნაბერწყალი უღვივით გულში; მხოლოდ სარწმუნოებით განსხვავდებიან ჩვენგან თორემ დანარჩენში-კი ბერკის მხრივ ჩამოგვკვავენ. ხანდახან ეს ქართველი მომპარადები დაიარბინან ჩვენს და მასსაყურებულის სიამოვნებით აღვივებენ თვალყურს ბაღდების სწავლას. მხოლოდ, სამწუხაროდ, ჩვენი წინადადება კი არ მიიღეს; გუჩრჩიეთ, რომ თავიანთი შვილები ჩვენს სასწავლებელში ეტარებინათ, მაგრამ ეს რჩევა შორის დაიჭირეს. ამის მიუხედავ, ჩემის აზრით, სარწმუნოებრივი განსხვავება უნდა იყოს.

მ. დ.

რუსეთის ცნობრება

ამ დღებში დასტამბულმა სიტყვამ ერთი გამარჯვება იღვდესსაწვალა პეტერბურგში. რუსეთში ცნობილი იყო მიკელო, რადგანაც შიგნით მარხის გამოძიებლის მოქმედების გავრცელება პარალელურად. ერთს პატრიარქის, მოხუცს ახანავის შვილს დაეწვა ბეგული მაშინ, როდესაც ყოველი მემამულე იმის ტენაზია, სადა რა მოვადებოდა, რომ მოსავალი ჩავყაროდა. ბედელი დაზღვეული იყო. მამასადამო, დასანკმა, გამოძიებულმა ახანავის შვილმა განგებ წაუკიდა ცეცხლი. არა ვითარი სხვა საბუთი არა ექირა-რა გამოძიებლის, როდესაც ასეთს მიძიდ დაწმალსა სდებდა ბედლის პატრონი. რა-კი დანაშაუდი ითავა, სამართლის წარმოადგენელი საბუთების ძიების შეუღება

— აი, რა არის? რა ამბავია? — რაღა რა ამბავია, შენი ქორი მე. ვშავლებს დედობაში ლხინი ჰქონდაო, ის ჩვენი სულიერი სოფლები მიმპაროდნენ დამო და ცხენები წაიყვანათ. ვაგეთო ვშავლებს და გამოძიებლობდნენ, დასწვენოდნენ და თუცა ცხენები წაიყვანათ, მაგრამ ერთი ფაქტორი მოკლედ და ორიც დაგვჩა... ესლა თქვენთან განმგზავნეს, და აბა, შენი ქორი მე, და მოგვეპარათ; რაც გინდა მოგვითხე, ჩვენ ყველაფერს მოგვართ მეთუ, ოღონდა „სულში“ გაამართლე ქისტები.

კიკო დაფიქრდა და შუბლზედ ხელის სმა დაიწყო.

— ძნელია, ცეთემ, ძნელია; მაგრამ ვეცდები რამდენადაც შემიძლიან... ხარჯი ბევრი დასჭირდება.

— ხარჯს ვინ ჩივის, შენი ქორი მე, ოღონდა გავგამართლე და რაც გნებათ მოგვთხოვე, მთელმა ქისტებმა, ვინც-კი ურევია ამ საქმეში, დამპარეს ოღონდა „სულში“ პირნაღლად გამოვიყვანე და რაც გინდა მიიღო.

— კარგი, მაგრამ შენ ვარდა კიდე ბევრი უნდა ჩამოხულიყო, რომ გამოემკითხა საქმის გარემოება, ან რა საბუთებს წაიშობდნენდნენ ფაქტობის წინააღმდეგ.

— აი, შენი ქორი მე, რა მოგახერხო. ქისტები სულ აქ ვერ ჩამოვარდნენ, ბევრი ვახლავთ. მოდი მე ჩავალ და ცხენს გამოვიგზავნით თქვენ თითო ამპორბანდით და იქვე გამოიკითხოთ საქმე... მეკი წინააღმდეგ ჩემს სახლში შეგვრება ხალხს...

— კარგი, ესე იყოს, წარმოსთქვა კიკომ პატარა ხლის ფიქრის შემდეგ...

— დიდი მოლოდინა და გარეგნობა.

— აი, ცოცხალი ხელი მიიღეთ დანარჩენსაც, რასაც ითხოვთ, მოგვართვეთ.

— კარგი იქნება, ეუბნებოდა გენერალური კიკო ცეთემს ქურების კენტრები...

— აი, შენი ქორი მე, ხუთი თუმანი... ცხენსაც ხელ გამოვიგზავნით და თქვენ ხელჩვეთი წამო-ბრძანდებით.

— კარგი, კარგი... მხოლოდ... აქ კიკომ ცეთემს რაღაცა წასწერა...

— კეთემს ღიმილი მოუვდა და თანხმობის ნიშნად თავი დაიქნია.

— აბა, ლამაზი იყოს...

— კარგი, მაშინ კარგი, ოღონდა საქმეს ეშველოს რაზე და ევ ადვილია...

— დარჩა კიკო მარტო და ტბილს იცქერდა მივც.

— აი ამ წუთიდან კიკო ქისტებს

მიეკვლიდა. ზემო აღწერილი საქმე კიკოს მოხებებით თითქმის ჩაფუჭდა, ანუ უკეთ რომ ესთქეთ სამი ქისტის თიხ-თიხის თვით ციხეში ჩასმით გათავდა. ქისტები ბაღდობდნენ იყვნენ კიკო, რასაც ვეგვლი, სარგებლობდა ქისტების ამ გვარ მისთან ვანწყობილებით. ფშავლებში კიკოსადმი სიძულული გათავდა. ვაგეთა ორი წელიწადი და კიკო უფრო გასუქდა.

II

აგერ დილის ცისკარა ფრთა ჰქარაღის გუშავს... შავად ჩაწოლილი მთებში ნისლი შეატყვია მაშლა და მძიმ-მძიმედ გაისტუმრა მთების იქით. თოვლმა-კი, რომელიც ბაშის ქულასავით ვადაკროდა ფშავ-გეგსურების მთა-ბარს, ხელი შეუწყო დიად (ის-კარს და მთა-ბარს ერთი-ორად მოემატა ნათელი. ყველგან მკვდრული სინებე; მხოლოდ ხანდახან თოვლი საგან დაძმობებული ხე გადისებდა ერთს მხარეს, ზურგს შეიბერტეს და თეთრს საბანს იღვდინებეს ტბებში. მისგან ხანდახან-კი მტების-მტები მისგან დაძმობებული ხე ხსნაურბა ვადარბის ერთის დღელდგან მეორე დღელში და ამ რიგად ვრცელდება შორს... შორს.

აგერ ამ სინებეში შორიდგან ვამონდა ერთი ჰქელი და თვალბე-ჩა-

სისხლიანბული, კატის ცხვირ-მობეხით ხვდი აფთარი: მცირე მაღლა აიღო, ვიხედ-გამოიხედა, ენოს ვის მოუშურა და ერთს მხარესკენ გაქანდა: ყვლი დანახა; აფთარმა კვილს ცხვირი დაღრა და პირდაპირ შედგა. ექვსის ნაბიჯის სიშორეზედ შავი რაღაცა დანახა. ეს იყო წალი-ანი ფხვი კაცისა. დანარჩენი წალი-კი თოვლს დაეგნა. აფთარი ნელ-ნელა მიუხლოვდა, შემდეგ დასწვდა და რაღაცა უცნაურად, სახარლად დაიყუდდა. წაიღო წალის პირი და გჯავური დაუწყო. აგერ ბარბაყანის ამოთარი, ერთი კიდევ ვიხედ გამოიხედა და ჩაურქო ნემსივით ბასრი კიდე-ბი რბილ ხორცს.

— უჰ, რა ფინთი ღამე იყო წუხელი, წაიღებარა ვილაქამ შორიდგან. აფთარმა ყურები ატყვირა, თუმცა კაცის სხეულს-კი არ მოიბრა.

— მაშ რა იყო ეს წყველი ესა... აი ცხენის ცვლი, უთუოდ გუშინ წამოხსენა ვინმე...

— აბა, ეს ოხერი აფთარი რას ქედება... აუ, შე საოხროვ, შეუძახებო ხეობა ხეცურბა აფთარს, მეორემ თოფი მომპარე, მაგრამ აფთარმა ერთი შეშლულად და სწრაფად გადაე-

ლობს, რომ მხოლოდ მაშინ ჩამოვარდეს...

გაზრდაზე დაბეჭდილი

დაბეჭდილი, რომელიც გერმანიის იმპერატორს...

გაზრდილობის პასუხად

(წერილი რედაქციის მიმართ)

„იკრის“ № 244 ნომერში დასტავებულია...

კორესპონდენტი ძლიერ შეუწუხება ამ გაკვეთებას...

სასამართლოს მადინად

მე შემთხვევა მქონდა, გვეყრს ერთი ჩემი კორესპონდენტი...

შეუვდა განის დედა და სამებას დედა...

სწერს, რომ ჩინატარმა გერმანიის იმპერატორს...

—თნ ივანესი

დეკემბერი

(ჩრდილოეთის დეკემბრის სავერცხვანად)

ნ დეკემბერი

პატარა ბავშვი, მისი უდიდებულესი სიბიძის...

პენა. იმპერატორი ინახულებს გენერალ-ალიუტანტს...

რატორის სამეფო ტახტზედ ამბავინა...

ბედიანი. აქ მოვიდა გენერალი ალიუტანტი...

პარლამენტი უკვე შეუდგა სარევილიოელო...

ნ დეკემბერი

პატარა ბავშვი. ხელმწიფე იმპერატორის სახელ-წოდების...

რათა რუსეთის საეკონომიკური უფრო აწინაგრძელები...

ს. პეტერბურგის ბიჭუკი ტელიის სადღე-მამლო...

მატარინოდანი. დღეს დაიწყო მუშაობა...

ლონდონი. იპრობის ჯარმა ფენგანგენის მახლობლად...

ნელგმა დაუტრეს და დაუტრეს მარტო 3 ავიტორი...

გამოცხადებულია ჩინეთის იმპერატორის ბაძინება...

როგორც სიროშიბიდან იუწყებიან, იქ შედგარა...

ნ დეკემბერი

პატარა ბავშვი. უბედურად ნაბრძანებია...

ეგობათ უმაღლესის რესკრიპტივი ჯილდო...

ვარშავის გენერალ-გუბერნატორის, გენერალ-ალიუტანტს...

შე დაბურულ ძეგლებსავე და შეერთა სიბრ ტყეში...

— აბა, კაცი ვინმეა, სტევა ერთმა ხეგურმა...

— კაცო, ეს ხომ კაცოა, წამოიძახა ერთმა...

— აბა, როდის დავეკტორი? წავიღოთ აქვე...

— აბა, რაღას დავეკტორი? წავიღოთ აქვე...

— აბა, რაღას დავეკტორი? წავიღოთ აქვე...

— აბა, რაღას დავეკტორი? წავიღოთ აქვე...

— აბა, შე საცალოა, რო გადაგვეტრე...

— აბა, შენი კენესა მე, გეჭკერების... აი ეს...

— ეს არაფერია... უბედური, გეტყვი...

— ჩვენ თ—ს მივართ და „ნაჩალიკა“...

— კარგი, კარგი... მიველოთ შინ შეგებნათ...

— მალე აუსრულდება ირემის, მაღლე...

— აბა, რაღას დავეკტორი? წავიღოთ აქვე...

სოფლის ვანაბრის გადასახლად და განდევნილნი...

— აბა, რაღას დავეკტორი? წავიღოთ აქვე...

რზვის გენერალ-გუბერნატორობისაგან და ვარზის სამხედრო ოლქის გარეზის სარდლობისაგან. ხოლო დაშობა იგი წყვრად სახელწოდებულ საპროსის, გენერალ ადელტანტლ და გვარდის მხედრობაში.

პრობორაგენის პოლიცის უფროსს დიდს მთავარს კონსტანტინე კონსტანტინეს ძეს ენობა გენერალ მარიაობა. ენობა შ. ვლადიმირი მ ხარისხსა— დიდს მთავარს პავლე ალექსანდრეს ძეს და დიდს მთავარს დიმიტრი კონსტანტინეს ძეს.

გუშინ მოვიდა პეტერბურგს ოსმალეთის საგანგებო დესპანი, რომელსაც წინა-უძღვის ოსმალეთის მარშალი ფუად-ფაშა.

მინისტრთა კომიტეტმა დაადგინა: მიენიტოს უფროსი განათლების მინისტრს, რომ მან ნება დართოს სამხარაო ლაქაქსა და სოფლებში სახალხო ოლქები გამართონ. მებრამ ამ ლექსებს უნდა დაეწინაწინა ან სასულიერო ან სამსწავლებლო უწყების პირნი, რომელიც იქნებან ზედამხედველნი და პასუხის მგებელნიცა. ამისთან ზნეობრივი და პოლიტიკური კეთილ იმედოვნება იმათი, ვინც ლექსებს გამართვენ წინდაწინ უნდა დამოწმებულ იყოს.

პეტერბურგის ბირეა, 5 დეკემბერი.

Table with 4 columns: მთლიანი, მისი, მისი, მისი. Rows include various financial and administrative data.

ბირეული კერძი სამეურნალო ექიმის ნავსარდინისა (კუთაში, კარაქის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველდღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით: ბ. ნ. ნავსარდინი, 11—12 საათი. ვისაც სჭირს სნეულეზანი: სხიურ-რეგია ვენეროული და სივილისი.

დ. გ. რუდეკოვსკი, 10—11 საათი. სნეულეზანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დღეთა სქესისა.

ფ. მ. ჩაქოანი, 9—10 საათ. სნეულეზანი: თვალისა და ნერვებისა—ტანში ტკივლებისა.

სადამოაობით: ა. გურგო, 6—7 საათ. სნეულეზანი: ვენეროული და შინაგანი.

ბ. ა. ნავსარდინი, 7—7 1/2 საათი. გ. ა. ფანცაღაშვილი, 7—7 1/2 საათი.

რჩევა-დარიგების და რეცეფტის დაწერის ფასი ათი შუბრი; ფასი კონსოლიდის ოპერაციებისათვის—მორიგებით. სამეურნალოს საწოდოცა აქვს ავადმყოფთათვის.

ადრეკტორი სამეურნალო საზოგადოებას შედგენის ნავსარდინი. (857—1468)

წერა-კითხვის საზოგადოების წინის მალაზიაში ისყიდება შედეგა წიგნები: ახალი ვარიანტი წმ. ნინოს ტოვარებისა. № 40

ბუნების კარი ყლით ი. გოგებაშვილისა. 90 გოგებაშვილისა. 50 გოგებაშვილისა II მ. ყიფიანისა. 50 ვისარმინი. 1 50

თხულ. რ. ერისთავის I თხულ. რ. ერისთავის II თხულ. ანუ ანბანი და პირველი საყოფაცხოვრებო წიგნი, სახლობაში სახმარებელი, ი. გოგებაშვილისა კრლოვის არაგვი, თარგ. აკაკისა. 30

იგივე მშვენიერის ყლით მოახრობანი ვაგა-ფშაველასი. 30 შესაბამისი დროები ს. ყიფიანისა. 20 პატარა მოამბე II აღ. მირიანაშვილისა. 10

რობინზონ კრუზო, თარგ. ან. თუმანიშვილისა. 30 რუბი მელი გ. წერეთლისა. 15

ჯილილა და დამანა. 3 შალვის თავდასახველი ცახელისა. 15 ცვარა შ. მღვიმელისა. 30

წითელი ფარანი, თარგ. ან. დრონიკაშვილისა. 15 ხომლი, ანუ რჩეულია ლექსთა კრება, ი. გოგებაშვილისა. 30

სატურთი ან. თუმანიშვილისა. 10 კონა ი. გოგებაშვილისა. 50 ციწულა, ანუ მოთხრობანი მოზრდილ ყრმათათვის ი. გოგებაშვილისა. 40

შინაური საქონელი და იმსი მოვლა-მოწესება ი. როსტომიშვილისა. 5 ვიქტორ-პოევის რომანი-მეტი წელი“ დ. ყიფიანისა. 20

ლექსები ვახტ. ორბელიანისა. 20

ისყიდება ტფილისში წერა-კითხვის საზოგადოების წინის მალაზიაში. ქუთაისში: ი. ხეთერელისა და წერეთლის წიგნის მალაზიაში. ბათუმში მ. კლანდამესთან. განჯაში დ. ქვიციანიანთან. ახალ-სენაკსა და ოზურგეთში კ. თავართქილაძესთან.

ქრისტინე მოთხრობანი მ. ნიკოშვილისა გამოცემული 3. გოგებაშვილი და დ. ქვიციანიანის მიერ შანი მართი აბაჯი

ცხოვრება დიდისა მოწამისა ბანკლეიმიონისა თარგმნილი მ. შარაძის მიერ, გამოცემის ი. ჩხარაძის მიერ შანი მართი აბაჯი ისყიდება ტფილისის ქუთაისისა და ოზურგეთის წიგნის მალაზიაში და შარაძისა და ანან, სტამბაში.

Открыта подписка на 1895 годЪ НА АРМЯНСКУЮ ГАЗЕТУ „МШАКЪ“ (двадцать третий годъ изданiя).

Въ 1895 году „МШАКЪ“, газета политическая и литературная, какъ и въ прошлые годы, будетъ издаваться въ Тифлиси, по прежней программѣ. Подписная цѣна съ пересылкою и доставкою: на годъ—10 рублей; на 11 и 10 мѣсяцевъ—9 руб.; на 9 и 8 мѣсяцевъ—8 руб.; на 7 мѣсяцевъ—7 руб.; на полгода—6 руб.; на 5 мѣсяц.—5 руб.; на 4 мѣсяца—4 руб.; на 3 мѣсяца—3 руб.; на 2 мѣсяца—2 руб.; на одинъ мѣсяць—1 рубль.

Объявления принимаются на армянскомъ, русскомъ и иностранныхъ языкахъ. Цѣна за объявленiя—2 к. со слова. Адресъ для всей имперiи: Тифлиси, редакцiя „Мшакъ“. Адресъ для заграничныхъ подписчиковъ: Tiflis, Rѣdaction du journal armenien „Mschak“.

Table with 2 columns: 1895 წელსაც გამოვა ყოველდღე, ვანდა იმ დღეების, რომელიც ზედ მოსდევს გვირა-უქმებს. ფასი გაზეთისა: 12 თვით. . . 10 მ.—კ. 6 თვით. . . 6 მ.—კ.

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეღირება 17 მან. მთელის წლით, სოფლის მასწავლებელთ „იგერია“ მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან. ტფილისის გარე მესწავლებელთა და მასწავლებელთა გაზეთი შედგება: ტიფლის. რე. редакцiю „ИЗВЕСТИЯ“.

თუ ტფილისში დაბარებული გაზეთი ტფილისის გარე მდრეს ზედ შესცვლა ვინმემ, უნდა წარმოადგინოს რედაქციას ერთი მანათი; ხოლო თუ ქალაქი გარეთიდან სხვა ადგილს გადავიდა სიღმე, ქალაქს გარედვე, — ორი აბაჯი.

თუ თვის განმავლობაში დაიბარა ვინმემ გაზეთი არა მთელის წლით, მის თვის განმავლობაში ვაზეთი პირველ იმ თვიდან, რომელსაც დაბარებული აღნიშნავს. განცხადება მიიღება გაზეთის რედაქციაში.

შანი განსახადების დასაბამად ა) მთითვე გვერდზე თითო ყურ სტრუქცია—8 კან., პირველზე—16 კან. ბ) სრული შესასრულად გვერდი—30 მანათი, სოფლო მთავრობა გვერდი—60 მანათი. რანგზე სტრუქციის განმარტებაში იმის განმარტება, რამდენს ადგილსაც დაიჭრს 25 ანა გაზეთის ტექსტისა.

ხელნაწერები, წერილები და კორესპონდენციები რედაქციის სახლობაზე უნდა გამოგზავნოს. ხელნაწერები, ან საგაზეთო წერილები, თუ საქართვები მიიღობს, ან შემოკლებულ, ან შემოკლებულ იქნება. ხელნაწერს, რომელიც დაბეჭდილი არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატრონმა არ მოიკითხა, მერე რედაქციას ეყდა მისთვის ხოლო წერილებს წერილებს რედაქცია არ ინახავს.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას დაუბეჭდვლად ხელნაწერები სა და წერილების შესახებ რედაქცია არა ჰქონს უფლებას.

პირისპირ მოსალოპარაკებლო რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველდღე, კვირა-უქმების გარდა, ათ საათიდან პირველ საათამდე და საღამოობით 6-დან 7 1/2 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: ნიკოლოზის ქუჩაზე, 21.

განცხადებანი

წერა-კითხვის გამავრცელებლის წიგნის მალაზიაში ისყიდება

ჩართული ანგბანი შუდგანილი

გერ. ტანტიშვილის მიერ ამ ანგბანი მოკცეულია წყვილ-წყვილიად ერთმანეთში ხელოვნურად და შნოთანად ჩართული ასოები, რომელიც სახელისა და გვარის აღსანიშნავად შეიძლება ამოიკრას ყოველ-ნივალს ლითონის ნოთხედ (ოქროს, ვერცხლსა, თითბერზედ და სხვ.) და ამოიკეროს.

გამოვიდა და ისყიდება თბილისში წერა-კითხვის გამავრცელებლის მალაზიაში

ქუთაისში, ყველა ქართულის წიგნის მალაზიაში, ახალი წიგნი

პირველი ტილოები მოთხრობა

დუბო მობადლის ივ. კიკაძის და კას. მასხულის გამოცემა ფასი ყველგან ერთი აბაჯი.

საზრავათის საზოგადოება სიცოცხლის დასაძვინა უმადლესად ნება აქვს დართული 2 ანისის 1889 წელს იმყოფდეს რუსეთში. 1 ანგბანი 1891 წელს საზოგადოებას ჰქონდა თან. სხდ 72.000,000 ფრანკი საზოგადოების მოქმედებას მთავრობა მუდმივ თვალ-ყურს ადევნებს და კონტროლს უკეთებს. საზოგადოება „საბანე“-მა 1890 წ. საფრანგეთში და კროპას: სხვა სასწავლო-საგანგებო 50.000,000 ფრანკი. ს. პეტერბურგი, ნიკოლოზის ქუჩა, № 13. საზოგადოება „ურბენი“, ნავლად მოკების მიგვისს, დასწავლული ავადმყოფობის დროს ახიანსაფულებსკადან გარდასახვისად და მოღვის სეძლად არ ეგებება. უმთავრესნი წარმომადგენელნი საზოგადოებისა ამიერ-კავკასიაში არიან პოლიკი და აბს., ტფილისის, ველოპინოვის ქუჩა, სახლი № 10, მეორე გიმნაზიის პირდაპირ. დებულება და პირბაის ფურცლები მსურველთ უფასო გვერდსაზეთს. (40—1061—24)